

Placówka "ESTEZET"
L.dz. 141/44
New York, dn. 7.II.1944

141

WYSŁANO KURJEREM 10.II.44

Raport organizacyjny

za IV kwartał 1943

I. Schemat organizacyjny

W związku z rozkazem Szefa Oddz. Wyw. L. 660/Tj.43 Est. z dn. 2.VII.43 o likwidacji Ekspozytury "Estezet" i zorganizowaniu "Samodzielnej Placówki Wywiadowczej Estezet" przedstawiono do Centrali meldunek Ekspozytury L.dz. 2097/43 z dn. 18.VIII.43 oraz raport organizacyjny L.dz. 106/43 z dn. 15.IX.43.

Ppłk.dypl. Sadowski po zlikwidowaniu Ekspozytury "Estezet" przekazał z dniem 1go września 43 kierownictwo Sam.Plac.Wyw. Estezet czasowo kpt. SCHMIDTOWI.

Szyfry Ekspozytury "Estezet" zostały przekazane protokolarnie dn. 9.XII.43, a kasa Ekspozytury dnia 26.XI.43.

Ppłk.dypl. Sadowski w myśl depechy Szefa Oddz. Wyw. L. 7406 wyjechał ze Stanów Zjednoczonych do Anglii dnia 14.XII.43.

Por. mar. Rewkiewicz Jacek przydzielony do Ekspozytury "Bałkany" odpłynął ze Stanów Zjednoczonych dn. 15.X.43, zabierając część sprzętu radiowego i fotograficznego przeznaczonego dla Ekspozytury "Bałk".

Dnia 1 grudnia 1943 sprowadziłem z Kanady do New Yorku ppor.lotn. WISEGO Rinaldusa przydzielonego do Ekspozytury "Bałk" rozkazem Szefa Oddz. Wyw. L.dz. 699/Est/43 z dn. 4.IX.43. Ppor. WISE oczekując w New Yorku przydziału miejsca na statku amerykańskim uczył się szyfrowania oraz otrzymał ogólne wiadomości o fotografii wyw. Wyjazd ppor. WISEGO przewidziany początkowo na pierwszą połowę grudnia 43 został odłożony przez władze amerykańskie do stycznia 44 r.

1. Referat wywiadowczy

a/ Referat prowadzi nadal kpt. SCHMIDT. Do pomocy "Siwek" do prowadzenia kartoteki.

b/ Podplacówka KW w New Yorku "Hopkins" /ag. 5023/ bez zmian. Pracował przy zredukowanych poborach.

c/ W referacie zatrudniony był do czasu przyjazdu nowego kierownika placówki - dla pomocy kpt. SCHMIDTOWI - dr. KASPRZAK, który opracowywał prasę niemiecką oraz raporty sytuacyjne i narodowościowe z Ameryki Południowej. Dr. KASPRZAK otrzymywał za swoją pracę wynagrodzenie miesięczne w wysokości 100 dol.

2. Referat ogólny

Referat prowadzi u.c. p. SŁAWIK Stanisław.

Maszynistka-tłomaczka p. MUSIAŁÓWNA Wanda.

Po zlikwidowaniu Ekspozytury "Estezet" oraz zwolnieniu względnie przekazaniu maszynistek do Biura Z-cy Szefa Szt. N. W. w Washingtonie okazało się, że jedna maszynistka-tłomaczka w placówce "Estezet" nie podjęła w pracy. Przyjąłem wobec tego do pomocy na pół dniówki maszynistkę p. WILCZ Janinę z wynagrodzeniem 75 dol. miesięcznie.

3. Placówki

Placówka "SALVADOR" - Buenos Aires

Kierownik Placówki "Stefal" przedstawił w okresie sprawozdawczym poza meldunkami sytuacyjnymi i prasowymi szereg meldunków KW oraz raporty narodowościowe, jak również kilka meldunków - obserwacji politycznych - agenta 120.

Współpraca Stefala z Anglikami i Amerykanami polega na przekazywaniu im spraw KW oraz wykonywaniu ewentualnie nadanych przez nich zadań.

Kierownik placówki został rozkazem L.dz. 2503/43 tj.pers. z dn. 12.XI.43 przeniesiony do Armii Polskiej na Bliskim Wschodzie. Jako następcą ppłk. Fabiszewskiego Stefana został wyznaczony kierownikiem placówki "Salvador" por. Orłowski Karol, którego przyjazd jest przewidziany w I kwartale 44 r.

Podplacówka "Sinalca" - Santiago de Chile

Kierownik Placówki "Salvador" zlikwidował podplacówkę "Sinalca" w Santiago de Chile jako nieproduktywną, pozostawiając sobie jako jedynego informatora dorywczego z terenu Chile ag. 5154.

Proszę o skreślenie podplacówki "Sinalca" z ewidencji Centrali. Ag. 5154 będą w przyszłości wykazywał w sieci placówki "Salvador".

Podplacówka "Sambrerette" - Montevideo

Kierownik Placówki "Salvador" zlikwidował w okresie sprawozdawczym podplacówkę "Sambrerette" w Montevideo z powodu nikłych wyników w pracy, pozostawiając sobie na terenie Urugwaju jedynie jako informatora dorywczego b. kierownika podplacówki ag. 5157.

Proszę o skreślenie podplacówki "Sambrerette" z ewidencji Centrali. Ag. 5157 będą w przyszłości wykazywał w sieci placówki "Salvador".

Podplacówka "San Feli" - Paraguay

Jak meldowałem w raporcie org. za II kwartał kier. plac. "Salvador" na skutek stwierdzenia, iż teren Paraguay jest tak jałowy dla prac wyw., że nie warto utrzymywać tam podplacówki, zlikwidował ją w okresie sprawozdawczym, pozostawiając sobie jako informatora dorywczego na teren Paraguay ag. 5160.

Proszę o skreślenie podplacówki "San Feli" z ewidencji Centrali. Ag. 5160 będzie w przyszłości wykazywany w sieci placówki "Salvador".

Placówka "Sabanilla" - Rio de Janeiro

Kierownik Placówki "Pedro" przedstawił w okresie sprawozdawczym poza meldunkami sytuacyjnymi i prasowymi kilka meldunków KW oraz raporty narodowościowe.

Kierownik placówki mimo kilkakrotnych pouczeń ciągle jeszcze interesuje się sprawami nas nie interesującymi przez co częstokroć marnuje wysiłek wkładany w dane zagadnienie.

Współpraca z kier. plac. "Salta" raczej nieistnieje, a to z winy obu kierowników placówek jak o tem meldował już b. szef Ekspozytury "Estezet" w poprzednich raportach organizacyjnych.

Amerykanie /F.B.I./ nawiązali kontakt z kierownikiem placówki "Sabanilla" i jak wynika z dotychczasowych meldunków kier. plac. kontakt ten rozwija się pomyślnie.

Współpraca z Amerykanami i Anglikami polega na przekazywaniu im materiałów KW oraz wykonywaniu ewentualnie nadanych przez nich zadań.

Podplacówka "Salta" - Rio de Janeiro

Kierownik Podplacówki "Salta" - "Spryciarz" - w okresie sprawozdawczym przedstawił kilka raportów z obserwacji politycznych.

Współpraca jego z kier. plac. "Sabanilla" właściwie nieistnieje, jak o tym meldował b. szef Eksp. "Estezet" w poprzednich raportach org.

"Spryciarz" obecnie dąży do tego, by usamodzielnić się zupełnie i uniezależnić od kier. plac. "Sabanilla". Zamiarem b. szefa Eksp. "Estezet" było uregulować i omówić ze "Spryciarzem" osobiście zasady dalszej współpracy w czasie przewidzianego prywatnego pobytu "Spryciarza" w New Yorku. Przyjazd "Spryciarza" niestety zwleka się ciągle, tak że nowy kierownik placówki "Estezet" będzie musiał prawdopodobnie uregulować sprawę ze "Spryciarzem" drogą korespondencji w pierwszym kwartale 44 r.

II. Sieć informatorów

Ag. 5016 w Detroit w okresie sprawozdawczym otrzymał zadanie KW. Zadanie

dotychczas nierozwiązane. Z agentem podtrzymano kontakt drogą korespondencji.

Na prośbę agenta zmieniam jego pseudonim dotychczasowy "Peowiak" na "Feliks". Proszę o odnotowanie powyższej zmiany w ewidencji Centrali.

Agent 5020 był w okresie sprawozdawczym nieczynny, kontaktu z nim nie podtrzymano. Zwalniam agenta 5020 i proszę o skreślenie go z ewidencji Centrali.

Agentów informatorów 5021 i 5022 pozostawiam nadal w sieci jako nieczynnych do ewentualnego wykorzystania ich przez nowego kierownika plac. w razie konieczności.

Agent 5023 wykonywał doraźne zadania KW na terenie New Yorku.

Agent 5024 w okresie sprawozdawczym był nieczynny. Zwalniam go z sieci podplacówki KW z powodu zmniejszenia budżetu oraz zmniejszenia zadań KW Centrali na terenie New Yorku. Proszę o skreślenie ag. 5024 z ewidencji Centrali.

W czasie pobytu na terenie Chicago b. Szefa Ekspozytury "Estezet" ustalono dalszą współpracę z "Nowakowskim" b. kier. zlikwidowanej plac. "Mackay". - "Nowakowski" zgodził się na dalszą współpracę z plac. "Estezet" i przeprowadzanie doraźnych zadań.

Agent 5251 został zwolniony z powodu zerwania kontaktu z "Nowakowskim".

Agent 5253 zwalniam z powodu powołania go do wojska amerykańskiego.

Agent 5255 zwalniam z powodu nieproduktywności i zerwania kontaktu z "Nowakowskim". Proszę o skreślenie wszystkich trzech z ewidencji Centrali.

Pozostawiam na terenie Chicago nadal jako nieczynnych agentów: 5252, 5257, 5258, 5260 i 5261 do czasu przybycia nowego kier. plac. "Estezet" i zweryfikowania ich przydatności na przyszłość.

Placówki Ameryki Południowej

Placówka "Salvador" - Agent 120 - dostarczył w okresie sprawozdawczym kilka sprawozdań z obserwacji politycznych.

Kierownik plac. "Salvador" melduje, że ag. 120 był w okresie sprawozdawczym mało aktywny. W ciągu 7-miu miesięcznej pracy na terenie Argentyny nie rozpracował samodzielnie żadnego z powierzonych mu

zadań. Pracuje on zdaniem "Stefala" bardzo powierzchownie, poprostu - ażeby się wykazać, że coś robi.

Pomimo to, stwierdza "Stefal", posiada ag. 120 bardzo dobre kontakty i jest już dobrze wprowadzony w teren.

Prawdą też jest, że ag. 120 jest zawalony w dalszym ciągu zadaniami i pracą dla Min. Inf. i Dok. o czym meldowałem już w poprzednim raporcie org., co nie zawsze pozwala mu poświęcać dużo czasu naszej pracy.

Agent 5154 - b. kier. podplac. "Sinalca", po zlikwidowaniu podplac. "Sinalca" pozostaje w sieci agentów plac. "Salvador" jako informator dorywczy na terenie Chile. Agent z dn. 1 stycznia 44 ma przejść na etat Min.Spr. Zagr. w charakterze urzędnika Poselstwa R.P. w Chile.

Agent 5157 - b. kier. podplac. "Sambrerette" pozostaje po zlikwidowaniu podplac. "Sambrerette" jako informator dorywczy w sieci plac. "Salvador" pracując na terenie Urugwaju.

Agent 5160 - b. kier. podplac. "San Feli" - pozostaje po zlikwidowaniu podplac. "San Feli" nadal w sieci plac. "Salvador" w charakterze dorywczego informatora z terenu Paraguay.

Kier. plac. "Salvador" przewidywał przejście ag. 5160 na sekretarza Konsulatu honorowego R.P. w Boliwii, co jednak nie nastąpiło.

Agent 5161 - był w okresie sprawozdawczym nieczynny. Pozostawiam go na wniosek kier. plac. "Salvador" nadal w sieci, ze względu na to, że może on być w przyszłości jeszcze wykorzystany.

Placówka "Sabanilla" - Agent 5153 - zastępca kier. plac. "Sabanilla"

Agent 5185 - dostarczał informacji z dziedziny transakcji gospodarczych i czarnej giełdy.

Agent 5186 - dostarczał wiadomości o gościach hotelowych, ich kontaktach i otrzymywanej korespondencji. Agent ceniony przez placówkę wywiadu angielskiego.

Agent 5187 - dostarczał wiadomości o gościach hotelowych, ich kontaktach i otrzymywanej korespondencji. Agent ceniony przez placówkę wywiadu angielskiego.

Agent 5188 - dostarczył wielu cennych i wartościowych informacji z terenu wojska i Ministerstwa Lotnictwa w Brazylii, przekazywanych placówkom wywiadu angielskiego w Rio i New Yorku.

Agent 5189 - dostarczył wiadomości KW z terenów rekrutacyjnych.

Agent 5198 - dostarczył kilka raportów narodowościowych i KW.

Agent 5301 - dostarczył szeregu wiadomości z zakresu politycznego i ekonomiczno-handlowego.

Agent 5302 - dostarczył informacji z zakresu gospodarczego.

Agent 5303 - dostarczył informacji z terenu Sao Paulo.

Placówka "Sabanilla" wykazuje pozatym pewną ilość nowych informatorów dorywczych i stałych, których jednak do czasu skrytalizowania się ich możliwości i pożyteczności nie meldują i nie wykazują w stałej sieci agencji placówki.

Podplacówka "Salta" - Agent 1315 - posiada szereg informatorów stałych i dorywczych należących do własnej sieci prasowej wykorzystywanej przez jego agencję prasową "Interaliada". Informatorzy ci nie są ewidencjonowani w placówce "Estezet".

III. Opanowanie terenu

a. Ameryka Północna

Na skutek zlikwidowania sieci informatorów oraz wszystkich placówek Ameryki Północnej nie miałem możliwości poza raportami prasowymi i narodowościowymi dostarczać innych materiałów.

b. Ameryka Południowa

Obie placówki Ameryki Południowej pracują zadawalająco.

Stan zdrowia "Stefala" nie pozwalał mu na wydajniejszą pracę w terenie. Ograniczał się on do opanowania terenu pracy w Buenos Aires.

Placówka "Sabanilla" rozszerzyła znacznie swoje kontakty w terenie, niemniej gubi się bardzo często w zagadnieniach nie interesujących nas zupełnie.

IV. Współpraca z Amerykanami

Placówka "Estezet" współpracuje na terenie Nowego Yorku z biurem Foreign Economic Administration /dawniej Board of Economic Warfare/, któremu dostarcza materiały wywiadowcze z przemysłu wojennego Niemiec i terenów okupowanych. Materiały te są przekazywane placówce przez Biuro Z-cy Szefa Szt. N. W. w Washingtonie.

Pozatym placówka "Estezet" podtrzymuje kontakt z biurem F.B.I. w New Yorku przez dostarczanie drobnych wiadomości natury KW.

Utrzymywany jest również kontakt z nowojorskim biurem Office of Strategic Services w związku z zadaniami względnie zapotrzebowaniami materiałowymi nakazywanymi przez Centralę.

Placówka "Salvador" utrzymuje na terenie Buenos Aires kontakt z placówką wywiadu amerykańskiego, z którą wymienia informacje typu KW.

Placówka "Sabanilla" w okresie sprawozdawczym nawiązała ostatecznie łączność z przedstawicielem F.B.I. w Rio de Janeiro. Kontakt ten rozwija się tak pod względem służbowym jak i towarzyskim bardzo pomyślnie. Kierownik placówki dostarczył już przedstawicielowi F.B.I. na jego prośbę kilku informacji KW.

V. Współpraca z Anglikami

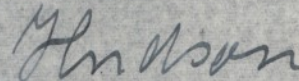
Współpraca ta jest stale podtrzymywana przez dostarczanie i wymianę wiadomości o skupiskach obcojęzycznych /poza Polskę/ w Ameryce Północnej i Południowej, oraz wiadomości ogólnych i kontrwywiadowczych z Ameryki Południowej. Stosunki towarzyskie w New Yorku były nadal podtrzymywane

w formie spotkań na drinkach względnie obiadach.

VI. Zamierzenia

Trudno jest mi ustalić zamierzenia na przyszłość przed przyjazdem nowego kierownika placówki "Estezet", które będą zależne od otrzymanych przez niego zadań, możliwości budżetowych i personalnych placówki.

p.o. Kierownika Placówki

HUDSON